

Verlag van de 1e Utrechtse Stadsdialoog over de rol van zwarte Piet

Geschreven door: Ans van Hoof van Ludens.

7 juli 2014 in enkele zalen van Forum

aanwezig: 45 belangstellenden, 6 mensen van de initiatiefgroep, 5 dialoogbegeleiders, voorzitter
Om 19.30 uur was de ontvangst, waarna Ans van Hoof de aanwezigen verwelkomde, ook onder vermelding van de afgemelden: Vreedzame School, Koko Kinderopvang, Saartje kinderopvang, Universiteit Utrecht.

De initiatiefgroep stelde zichzelf voor:

- Ludens kinderopvang, Olga Korpel en Ans van Hoof
- Stichting Saluti Utrecht, Ditter Blom
- Stichting Asha, Radj Ramcharan
- Art.1 Midden Nederland, Mieke Janssen
- Stichting Stadsontspanning Utrecht, Jörgen Joosten en Jeroen Doensen

Er was een korte uitleg over aanleiding en achtergrond:

Vorig jaar oktober was er in het stadhuis een sponsoringbijeenkomst van de jaarlijkse Utrechtse intocht van Sinterklaas. De kwestie van de rol van zwarte piet en de maatschappelijk discussie die daarover werd gevoerd was toen ook punt van aandacht en bespreking. De discussie werd toen in alle hevigheid in de media gevoerd. Ook in het verleden waren hierover al vaker discussies gevoerd, bijvoorbeeld op scholen, in buurten en kindercentra.

De mensen van de initiatiefgroep hebben elkaar gevonden als mensen die vrijwilliger zijn of werken bij organisaties die veel met kinderen te maken hebben, met opvoeding, met diversiteit of ongelijkheid, of met interculturaliteit.

Doel van het initiatief was om in gesprek te komen over de kwestie van de rol van zwarte piet die nu zeker nog extra in de actualiteit staat.

We hebben vanaf het begin twee uitgangspunten afgesproken:

1. Het sinterklaasfeest is een heel leuk feest en dat willen we zo houden.
2. We willen respectvol omgaan met de diversiteit in de samenleving.

Op die basis is er breed uitgenodigd bij organisaties van wie we denken dat die zouden willen meepraten, bijvoorbeeld ook het Sinterklaasgenootschap en het Nederlands Centrum voor Volkscultuur en Immaterieel Erfgoed, maar ook alle basisscholen en oudercommissies.

A. Het is een mooi kinderfeest; ook in Utrecht, er wordt veel tijd en energie in gestoken door vele vrijwilligers die het heerlijk en zinvol vinden om zo iets voor de Utrechtse kinderen te organiseren. Het is te waarderen dat de organisatoren van deze feestelijkheden zich er ook voor hebben opengesteld om het gesprek over zwarte piet aan te gaan.

B. Er zijn mensen en groepen in de samenleving die verschillende achtergronden hebben en daar zijn mensen en groepen bij die de figuur van zwarte piet als kwetsend en onrespectvol ervaren; het is ons uitgangspunt dat we met die verschillen in de samenleving juist wel respectvol willen omgaan.

Daarom hebben we de dialoog over dit punt georganiseerd. Klaas Drupsteen is zo vriendelijk geweest dat hij deze avond als voorzitter en dialoog-uitlegger wilde fungeren. Hij heeft uitgelegd dat de dialoog ook regels kent en hoe de avond er verder uitzag.

We zaten deze avond in een week van veel actualiteiten rond het thema zoals daar waren de rechterlijke uitspraken en de rapportage van de VN. Eén van de personen die heeft gezorgd voor het aanzwengelen van deze kwestie in Amsterdam is de dichter Quincy Gario; voor onze dialoogbijeenkomst heeft hij als start een gedicht voordragen rondom deze actualiteiten.

Wij hebben uitgesproken dat we er als initiatiefgroep blij mee zijn dat vele genodigden zijn gekomen; uit alle artikelen, programma's, citaten, onderzoeken blijkt dat de enige manier om tradities te vormen, en daar kan ook vorm-verandering bij horen, is om dat samen in de samenleving te doen; daar moet het gebeuren. Wij hebben op deze avond zeker een begin gemaakt.

Vervolgens is er een ruim uur een dialoogronde gehouden aan verschillende tafels, onder begeleiding van dialoogbegeleiders en met een uitleg over de dialoogregels en de aanpak:

- Kennismaking
- Ervaringen delen
- Dromen delen
- Eventueel vervolg afspreken

Daarna hebben we, plenair, onder leiding van Klaas Drupsteen nog ruim drie kwartier gesproken en uitgewisseld over wat er aan de dialoogtafels is besproken.

Een bloemlezing van ervaringen en dromen:

- Er zijn veel verschillende emoties en gevoelens.
- Vele mensen vonden het fijn om vanuit 'ik' te kunnen spreken
- Het proces lijkt nu onomkeerbaar, het kan niet hetzelfde blijven
- De dialoog is ervaren als inspirerend, fijn om te kunnen inleven en luisteren
- Zorg dat er wat verandert in de beeldvorming
- Probeer het onbewuste bewust te maken
- Associatie met een gevoel van 'ongelijk hebben' zijn er; sommige mensen voelen zich aangesproken als een racist als je geen bezwaar hebt tegen zwarte piet; deze associatie wordt door de zaal als onnodig en onwaar gezien.
- Het moet echt een leuk feest blijven, maar er moet wel wat veranderen om niet kwetsend te blijven.
- Misschien een proef-opstelling maken met nieuwe pieten, improviseren
- Het proces van loskomen van de huidige opzet vergt tijd en experimenten
- Piet is theater, piet is onherkenbaar, piet heeft een positieve klik met kinderen; dat zijn kenmerken, als je van daaruit werkt, kom je tot een nieuwe piet
- Kunnen kinderen ook zelf meedenken over iets nieuws
- Mondriaan-piet is ook mooi
- Hoe bereiken we draagvlak voor verandering
- Hoe komen we tot oplossingen
- Het is moeilijk wegens de emoties; emotie dat iets afgepakt wordt, politiek geladen emoties, angst voor de buitenwacht
- De geest is uit de fles, maar het gaat nog lang duren
- Nederland moet je samen delen
- Onderwijs over verleden en slavernij moet op de agenda
- We moeten elkaar vrijheid gunnen, niet vanuit macht denken
- Achterliggende emoties moeten begrip krijgen maar je moet niet alles voor zoete koek slikken; soms is weerwoord nodig
- Nederland heeft een imago van tolerant; nu moet het nog echt tolerant worden
- Zwarte piet moet wit zijn met zwarte grijze vegen op zijn (of haar) gezicht
- Het buitenland gaat ons wel 'kapittelen'; onze omgeving vindt de traditie niet goed
- We willen een betere aanpak en oplossing dan Amsterdam!

Toen het bijna 22 uur was hebben we iedereen bedankt voor de deelname aan een goede dialoog en gevraagd of mensen hun mailadres willen doorgeven zodat we hen op de hoogte kunnen houden. Klaas en Quincy en Radj werden bedankt voor hun bijdragen en het gratis ter beschikking stellen van de zaal en de ondersteuning.

De algemene beleving en sfeer was dat het een goede gespreksavond is geweest.

Er zijn geen concrete vervolgspraken gemaakt; het is mogelijk om nog een vervolg-dialoog te organiseren. Het is ook mogelijk dat het initiatief zich uitbreidt.

Hierna hebben we nog nagepraat met een sapje en een hapje. Om ongeveer 23 uur is de avond afgesloten.